

Sygn. akt V KZ 67/22

POSTANOWIENIE

Dnia 9 lutego 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Zbigniew Puskarski

po rozpoznaniu w Izbie Karnej
na posiedzeniu w dniu 9 lutego 2023 r.
zażaleń skazanego **K. K.** i jego obrońcy
na zarządzenie Zastępcy Przewodniczącego V Wydziału Karnego Odwoławczego
Sądu Okręgowego w Łodzi
z dnia 19 października 2022 r., sygn. akt V Ka 736/20
o odmowie przyjęcia kasacji od wyroku Sądu Okręgowego w Łodzi
z dnia 25 marca 2022 r., sygn. akt V Ka 736/20,

p o s t a n o w i ł:

utrzymać w mocy zaskarżone zarządzenie.

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Rawie Mazowieckiej wyrokiem z dnia 28 stycznia 2020r., sygn. akt II K 12/19, skazał **K. K.** za popełnienie czynu z art. 56 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii na karę 2 lat pozbawienia wolności. Wyrokiem tym skazał także dwóch innych oskarżonych.

Po rozpoznaniu apelacji wniesionej przez obrońców oskarżonych, w tym obrońcę **K. K.**, Sąd Okręgowy w Łodzi wyrokiem z dnia 25 marca 2022 r., sygn. akt V Ka 736/20, wobec **K. K.** utrzymał w mocy zaskarżony wyrok.

W dniu 8 kwietnia 2022 r. **K. K.** złożył w administracji zakładu karnego wniosek do Sądu Okręgowego o sporządzenie na piśmie i doręczenie uzasadnienia wyroku. Zarządzeniem z dnia 19 kwietnia 2022 r. Przewodniczący V Wydziału Karnego Odwoławczego Sądu Okręgowego w Łodzi odmówił przyjęcia tego wniosku jako

złożonego po terminie. Po rozpoznaniu zażalenia złożonego przez obrońcę skazanego Sąd Najwyższy postanowieniem z dnia 13 lipca 2022 r., sygn. akt V KZ 33/22, utrzymał w mocy zaskarżone zarządzenie.

Pismem z dnia 18 sierpnia 2022 r. obrońca skazanego złożył wniosek o przywrócenie terminu do wniesienia kasacji, jednocześnie składając kasację. W uzasadnieniu wskazał na zaniedbanie poprzedniego obrońcy, polegające na niezłożeniu wniosku o uzasadnienie orzeczenia Sądu II instancji, następnie na niezłożeniu kasacji, „mimo biegu terminu do jej złożenia”.

Sąd Okręgowy w Łodzi postanowieniem z dnia 7 października 2022 r. odmówił przywrócenia terminu do wniesienia kasacji od wyroku tego Sądu z dnia 25 marca 2022 r., V Ka 736/20. Odpis postanowienia przesłano skazanemu i jego obrońcy z informacją, że orzeczenie jest prawomocne i nie przysługują na nie środki zaskarżenia. Następnie Zastępca Przewodniczącego V Wydziału Karnego Odwoławczego Sądu Okręgowego w dniu 19 października 2022 r., sygn. akt V Ka 736/20, zarządziła wpisać kasację obrońcy skazanego K. K. do wykazu WKK pod nr 62/22 i na podstawie art. 530 § 2 k.p.k. w zw. z art. 429 § 1 k.p.k. w zw. z art. 524 § 1 k.p.k. odmówiła przyjęcia kasacji wobec złożenia jej po terminie.

Na powyższe zarządzenie zażalenie wnieśli skazany i jego obrońca.

Skazany zwrócił się cyt. o „przyjęcie zażalenia i przywrócenie mi terminu kasacji (...)”. Twierdził, że został niesłusznie skazany, a reprezentujący go wówczas adwokat, z którym, przebywając w zakładzie karnym, nie mógł się skontaktować, nie dopełnił swoich obowiązków, m.in. nie zawiadomił go o terminie rozprawy apelacyjnej (nie uczynił tego również Sąd Okręgowy), jak też nie wystąpił o pisemne uzasadnienie wyroku, skutkiem czego został pozbawiony możliwości obrony.

Obrońca skazanego zaskarżonemu „postanowieniu” (tak w oryginale) zarzucił „błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, który w ocenie obrońcy miał wpływ na treść orzeczenia poprzez uznanie przez Sąd, że skazany K. K. nie interesował się swoją sprawą i na skutek własnych zaniedbań nie realizował przysługujących mu uprawnień procesowych, kiedy właściwie ustalony stan faktyczny w sprawie jednoznacznie wskazuje na zaniedbania po stronie jego obrońcy w tamtym czasie, który uzależnił złożenie wniosku o sporządzenie

pisemnego uzasadnienia i doręczenia go przez Sąd obrońcy od złożenia przez małżonkę skazanego oświadczenia, że będzie sporządzał on kasację od wyroku tut. Sądu, co w sposób jednoznaczny naruszyło konstytucyjne prawo skazanego do rzetelnej obrony, zamykając mu drogę do złożenia i przyjęcia kasacji od prawomocnego wyroku skazującego na karę pozbawienia wolności w wymiarze 2 lat”. W dalszej kolejności na podstawie art. 530 § 3 k.p.k. w zw. z art. 425 § 1-3 k.p.k. i art. 438 pkt 2 k.p.k. zarzucił „skarżonemu zarządzeniu obrazę przepisów postępowania, tj.:

a) art. 6 k.p.k. poprzez naruszenie fundamentalnego prawa skazanego do obrony poprzez wyrażenie błędnego poglądu przez Sąd, iż to skazany ponosi winę za niezłożenie wniosku o uzasadnienie w terminie ustawowym poprzez niedbanie o swoje sprawy, kiedy skazany jak tylko dowiedział się, że wniosek ów nie został złożony przez jego mec. B. D., to taki wniosek złożył sam osobiście wyjaśniając powody jego złożenia i opóźnienia,

b) art. 84 § 1 k.p.k. poprzez wyrażenie błędnego poglądu przez Sąd, że obrońca skazanego miał jedynie prawo, a nie obowiązek działania na rzecz i w imieniu swojego mocodawcy, kiedy literalne brzmienie tego przepisu wskazuje na konieczność działania obrońcy na korzyść swojego mocodawcy nie wyłączając czynności po uprawomocnieniu się orzeczenia, jeżeli nie zawierało ono ograniczeń co jednoznacznie wskazuje w niniejszej sprawie, że obrońca skazanego miał nie tylko prawo, ale i obowiązek złożenia wniosku o uzasadnienie w imieniu K. K., bowiem odmienna interpretacja tego przepisu daje podstawy do uznania, że obrońca swym postępowaniem, bez wyraźnego stanowiska pozbawionego wolności mocodawcy, będzie działał na jego niekorzyść,

c) art. 126 § 1 k.p.k. poprzez wyrażenie błędnego poglądu, że obrońca skazanego nie uzasadnił w sposób dostateczny motywów spóźnionego działania skazanego w złożeniu wniosku o sporządzenie pisemnego uzasadnienia sentencji wyroku tut. Sądu, co w konsekwencji doprowadziło do odmowy przez Sąd przywrócenia terminu do złożenia kasacji, kiedy prawidłowa konkluzja winna prowadzić do odmiennego ustalenia Sądu orzekającego”.

Podnosząc powyższe zarzuty wnioskował o zmianę zaskarżonego zarządzenia poprzez przyjęcie kasacji złożonej przez obrońcę skazanego od prawomocnego

wyroku Sądu Okręgowego w Łodzi z dnia 25 marca 2022 r., sygn. akt V Ka 736/20 i nadanie jej biegu stosownie do brzmienia art. 530 § 1 k.p.k.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Żadne z wniesionych zażaleń nie zasługiwało na uwzględnienie, bowiem zaskarżone zarządzenie, jakkolwiek nasuwa zastrzeżenia, gdy chodzi o jego uzasadnienie, merytorycznie jest prawidłowe. Nasuwa się przy tym uwaga, że o ile nie dziwi, iż niemający wykształcenia prawniczego skazany wystąpił o przywrócenie mu terminu do wniesienia kasacji, natomiast nie odniósł się do treści zaskarżonego zarządzenia, to zaskakuje treść zażalenia obrońcy, który jako podmiot fachowy (adwokat) powinien wiedzieć, że składając zażalenie na zarządzenie odmawiające przyjęcia kasacji, co do zasady powinien wykazywać uchybienia tego zarządzenia, a nie innej decyzji procesowej. Pomijając to, że obrońca niekonsekwentnie pisze o postanowieniu, następnie o zarządzeniu, jest faktem, że podjął polemikę z twierdzeniami, których nie ma w zaskarżonym zarządzeniu. Pogląd, że skazany K. K. nie interesował się swoją sprawą i na skutek własnych zaniedbań nie realizował przysługujących mu uprawnień procesowych, że obrońca skazanego miał jedynie prawo, a nie obowiązek działania na rzecz i w imieniu swojego mocodawcy, jak też że obrońca skazanego nie uzasadnił w sposób dostateczny motywów spóźnionego działania skazanego w złożeniu wniosku o sporządzenie pisemnego uzasadnienia wyroku, wyrażono nie w zaskarżonym zarządzeniu, ale w postanowieniu Sądu Okręgowego w Łodzi z dnia 7 października 2022 r. o odmowie przywrócenia terminu do wniesienia kasacji. Tym niemniej, chociaż autor zażalenia w żaden sposób nie nawiązał do art. 528 § 2 k.p.k., należało uznać, że ten przepis stanowiący, że art. 447 § 4 k.p.k. stosuje się odpowiednio m.in. w razie odmowy przywrócenia terminu do wniesienia kasacji, w określonych warunkach dawał możliwość podważania także wspomnianego postanowienia. W niniejszej sprawie warunki te jednak nie zaistniały i podjęte przez obrońcę starania zmierzające do wykazania wadliwości błędności tego postanowienia nie mogły być skuteczne. Nadto zbędne jest odnoszenie się do zarzutów sporządzonego przez niego zażalenia, podobnie jak do wywodów przedstawionych przez skazanego. Wynika to z tego, że w niniejszej sprawie, czego nie dostrzegł również Sąd Okręgowy, w ogóle nie zaistniała kwestia terminowości wniesienia kasacji, zatem i przywrócenia

terminu do jej wniesienia. W świetle art. 524 § 1 k.p.k. podstawowym warunkiem zainicjowania postępowania kasacyjnego jest złożenie przez stronę wniosku o doręczenie orzeczenia sądu odwoławczego z uzasadnieniem, następnie doręczenie jej tego dokumentu. Jak wcześniej nadmieniono, skazany złożył ten wniosek z przekroczeniem ustawowego terminu, zaś nie została podważona decyzja o odmowie jego przyjęcia. Jej skutkiem było to, że wspomniane doręczenie nie miało miejsca, zatem, inaczej niż uważa obrońca, nie zaczął biec termin do wniesienia kasacji, który jest liczony od daty doręczenia orzeczenia z uzasadnieniem (art. 524 § 1 k.p.k.). W konsekwencji nie można mówić o niedotrzymaniu przez skazanego (jego obrońcę) terminu do wniesienia kasacji i o jego przywróceniu, podobnie jak i o postulowanej przez obrońcę zmianie zaskarżonego zarządzenia poprzez przyjęcie kasacji. Zatem i w zaskarżonym zarządzeniu należało wskazać, że odmowa przyjęcia kasacji nastąpiła nie z powodu złożenia jej po terminie, ale z powodu wniesienia jej przez osobę nieuprawnioną. Jak to bowiem wskazywał Sąd Najwyższy, tylko strona, która złożyła wniosek (skuteczny) o sporządzenie i doręczenie uzasadnienia wyroku sądu odwoławczego nabywa uprawnienie do złożenia kasacji w terminie 30 dni od otrzymania odpisu tego uzasadnienia (zob. postanowienia: z dnia 17 marca 2021 r., III KK 30/21; z dnia 15 kwietnia 2021 r., IV KK 132/21).

Z powyższego wynika, że starania o uruchomienie procedury kasacyjnej w odniesieniu do K. K. należało rozpocząć od złożenia wniosku o doręczenie wyroku Sądu odwoławczego z uzasadnieniem, a jeżeli nie nastąpiło to w ustawowym terminie, skazany bądź jego obrońca powinien złożyć wniosek o przywrócenie terminu do złożenia wniosku (w postanowieniu z dnia 13 lipca 2022 r. Sąd Najwyższy zwrócił uwagę, że obrońca zrezygnował z ubiegania się o przywrócenie tego terminu), a nie zażalenie na zarządzenie o odmowie przyjęcia wniosku o doręczenie wyroku z uzasadnieniem. Z kolei obecnie działający obrońca powinien wiedzieć, że warunkiem wniesienia kasacji jest doręczenie przez sąd odwoławczy orzeczenia z uzasadnieniem i że bez tego nie jest sensowne składanie kasacji z wnioskiem o przywrócenie terminu do jej wniesienia, który to termin nie mógł zostać przez stronę procesu przekroczony, jak też przedmiotowego zażalenia z wnioskiem o zmianę zaskarżonego zarządzenia z dnia 19 października 2022 r. Dodatkowo,

wobec twierdzenia skazanego, że nie został zawiadomiony o terminie rozprawy apelacyjnej, celowe będzie odnotować, że z akt sprawy wynika, iż zawiadomienie o kolejnych terminach rozprawy były wysyłane na znany Sądowi adres zamieszkania K. K. (k. 803, 820, 863), który, o ile tam nie przebywał z powodu pozbawienia wolności (tymczasowego aresztowania) w innej sprawie, zgodnie z art. 75 § 1 k.p.k. powinien zawiadomić o tym Sąd, czego nie uczynił również stawiający się na rozprawę ustanowiony przez ówczesnie oskarżonego jego obrońca.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy orzekł jak na wstępie.